

TaiLieu.vn

TÀI LIỆU THAM KHẢO MÔN BÓNG ĐÁ

CHƯƠNG 1

KHÁI NIỆM MÔN BÓNG ĐÁ

A. ĐẶC ĐIỂM VÀ TÁC DỤNG CỦA MÔN BÓNG ĐÁ

- Môn bóng đá chủ yếu dùng đôi chân để điều khiển quả bóng. Nó là môn thể thao đối kháng trực tiếp giữa hai đội bóng thay phiên nhau tấn công và phòng thủ. Bóng đá là một trong những môn thể thao có ảnh hưởng lớn nhất và phát triển rộng rãi nhất trên thế giới. Có một số quốc gia coi bóng đá là môn thể thao số một của đất nước, như Hungari (Châu Âu), Braxin, A-chentina (Nam Mỹ). Một số trận thi đấu bóng đá sôi nổi lôi cuốn mấy chục vạn khán giả trên sân (sân khác...thủ đô Braxin có sức chứa 200.000 người) và hàng tỉ người theo dõi qua màn hình trên toàn thế giới, Theo thống kê chưa đầy đủ, hiện nay trên thế giới có hơn 3 triệu người chơi bóng đá và hơn vài chục vạn người là cầu thủ chuyên nghiệp.
- Tổ chức bóng đá thế giới, gọi tắt là FIFA (Federation of International Football Association), có gần 200 thành viên, là một tổ chức có nhiều thành viên, chỉ kém tổ chức Liên Hiệp Quốc mà thôi. Hầu như mọi quốc gia trên hành tinh đều có tổ chức liên đoàn bóng đá quốc gia.
- Sở dĩ môn bóng đá có sức hấp dẫn và ma lực như vậy chủ yếu nhờ có mối quan hệ giữa đặc điểm và tác dụng của môn thể thao này.

I. ĐẶC ĐIỂM CHỦ YẾU CỦA MÔN BÓNG ĐÁ.

- 1) Bóng đá là môn thể thao mang tính chiến đấu và tính đối kháng quyết liệt. Trong thi đấu, hai đội đều tranh giành quyết liệt, làm sao đưa bóng vào cầu môn đối phương, đồng thời cũng tranh cướp quyết liệt, giành giật quả bóng, không cho đối phương đá bóng vào cầu môn của mình. Vì lẽ đó, vận động viên hai đội quyết chiến đấu, điều binh khiển tướng, triển khai giành giật và tấn công nhau. Nhất là ở khu vực trước cầu môn của mỗi đội, cuộc tranh giành bóng rất quyết liệt, mỗi bên cố giành bóng sút vào cầu môn đối phương để ghi bàn, còn một bên quyết chiến đấu bảo vệ cầu môn không bị thủng lưới. Trong một trận thi đấu trình độ cao, số lần va chạm, xô đẩy nhau té ngã không dưới cả trăm lần đối với vận động viên hai đội mới thấy trình độ tranh đấu quyết liệt để giành chiến thắng.
- 2) Kỹ thuật bóng đá đa dạng, chiến thuật rất phức tạp nên việc nắm vững kỹ chiến thuật là một việc khó và phải qua một quá trình khổ luyện lâu dài.
 - Bóng đá là môn thể thao không mang tính chu kỳ. Kỹ thuật, chiến thuật của bóng đá bị sự can phá của đối phương, bị sự hạn chế và sự chống đối quyết liệt của đối phương. Việc vận dụng kỹ thuật và chiến thuật trong thi đấu rất linh hoạt, cơ động và đầy sáng tạo.
 - Trong trận thi đấu bóng đá, số người tham gia chơi rất đông (mỗi bên tới 11 người), hành động không thể hiệp đồng nhịp nhàng và thống nhất được. Có thể nói, sự phối hợp chiến thuật tấn

công và phòng thủ so với các môn bóng khác như bóng rổ hoặc bóng chuyền thì khó khăn phức tạp hơn nhiều.

– Vận động viên bóng đá phải sử dụng bộ phận thô kệch nhất của cơ thể là đôi chân để điều khiển, chi phối và khống chế quả bóng luôn chuyển động, cho nên việc học và nắm vững kỹ thuật bóng đá tương đối khó khăn .

3) Thi đấu bóng đá thời gian dài (90 phút), sân bãi rộng lớn (110m x 90m) và tiêu hao thể lực rất lớn.

– Trận thi đấu bóng đá chính, thời gian phải là 90 phút, có khi phải thi đấu thêm 30 phút nữa, thậm chí còn phải kéo dài khi hai đội thi nhau đá luân lưu 11m để phân thắng bại. Một trận thi đấu bóng đá quyết liệt một cầu thủ ưu tú phải chạy một cự ly hơn 10km, kém nhất cũng phải 6-7km. Ngoài ra còn phải thực hiện trên 100 động tác kỹ thuật có bóng và không có bóng. Sự tiêu hao năng lượng của cơ thể rất lớn. Căn cứ sự thống kê chưa thật đầy đủ, một trận thi đấu căng thẳng, quyết liệt, năng lượng tiêu hao hơn 2000kg calo và trọng lượng cơ thể có thể giảm từ 3-5kg.

4) Luật và qui tắc thi đấu bóng đá tương đối đơn giản, sân bãi và thiết bị thi đấu cũng tương đối đơn giản. Trong thi đấu bóng đá, nhìn chung không bị hạn chế thời gian, số lượng vận động viên, sân bãi, khí tài. Chỉ có thi đấu chính thức mới bị luật lệ ràng buộc mà thôi.

II. TÁC DỤNG CHỦ YẾU CỦA MÔN BÓNG ĐÁ

1) Giúp xây dựng tinh thần minh mẫn, giúp giáo dục đào tạo phẩm chất.

– Thông thường , người tham gia tập luyện bóng đá được trao dồi phẩm chất tốt đẹp, tính dũng cảm ngoan cường, cơ trí quyết đoán, kiên trì, khắc phục khó khăn và bồi dưỡng tác phong chiến đấu dũng cảm giành thắng lợi. Ngoài ra, còn xây dựng tình đoàn kết hợp tác, phối hợp mật thiết, thương yêu đồng đội và tinh thần tập thể cao.

2) Tập bóng đá tăng cường sức khỏe, nâng cao tố chất thể lực của cơ thể

– Thường xuyên tập luyện bóng đá có thể tăng cường sức khỏe cho con người, nâng cao tố chất thể lực như sức mạnh, tốc độ, sức bền, linh hoạt, dẻo dai...đặc biệt nhằm tăng cường khả năng hoạt động của các cơ quan nội tạng của hệ thống tim mạch, hệ thống tuần hoàn và hô hấp. Căn cứ theo đo đạc thông khí phổi của một cầu thủ bóng đá ưu tú nhiều hơn người bình thường từ 15-20 lần/ phút.

3) Động viên tinh thần dân tộc, mở rộng quan hệ quốc tế.

– Tác dụng của môn bóng đá ngày nay đã luôn luôn vượt qua phạm vi bản thân của nó trở thành một công cụ mở rộng giao lưu, quan hệ giữa các quốc gia. Nó còn có một ý nghĩa to lớn trong việc chấn hưng tinh thần một dân tộc, phản ánh thực lực của một quốc gia.

B.LỊCH SỬ PHÁT TRIỂN CỦA NỀN BÓNG ĐÁ HIỆN NAY

I. BÓNG ĐÁ LÀ MỘT MÔN THỂ THAO RẤT LÂU ĐỜI.

- Trước công nguyên, ở Trung Quốc đã có trò chơi dùng chân đá bóng, nhưng chủ yếu trò chơi này là một trong những công cụ huấn luyện binh lính. Ở Châu Âu, cũng có trò chơi bóng đá ở một số quốc gia. Tuy tên gọi khác nhau, nhưng tất cả đều thuộc phạm vi đá bóng.
- Căn cứ trên số liệu ở các văn tự, quả bóng cổ nhất trên thế giới là quả bóng cổ đại của Trung Quốc, là một vật thể hình tròn, bên trong chứa đầy lông mao, bên ngoài có da bọc. Còn các quốc gia khác thì tái bóng của họ làm bằng vải, thậm chí còn có nơi dùng quả trái cây (như quả bưởi , quả hồng) làm trái bóng để đá. Ngoài ra, căn cứ vào ghi chép lịch sử, quả bóng hơi cổ nhất cũng ra đời ở Trung Quốc.
- Tới thế kỷ XVI sau Công nguyên, trò chơi bóng đá lại xuất hiện rõ lên ở một số nước Châu Âu, mãi tới sau 1800, quân đội hoàng gia Anh truyền bá môn bóng đá và có tác dụng thúc đẩy rất lớn sự phát triển môn thể thao này.

II. VÀO CUỐI THẾ KỶ XIX.

- Môn bóng đá có một sự phát triển mới. Song lúc đó không có quy định một cách rõ ràng sân thi đấu, phương pháp thi đấu, kể cả số người tham gia thi đấu.
- Đến năm 1863, nước Anh thành lập câu lạc bộ bóng đá đầu tiên. Năm 1863, ở Thủ Đô Luân Đôn thành lập tổ chức bóng đá lấy tên là Hiệp hội bóng đá nước Anh. Chính vì thế người ta lấy năm 1863 là năm khai sinh nền bóng đá hiện đại ngày nay. Và cũng chính vì có sự kiện đó, người ta cho rằng quê hương của nền bóng đá hiện đại nước Anh.
- Sau năm 1863, một số nước Châu Âu ùng ùng thành lập Liên Đoàn bóng đá quốc gia. Năm 1885, nước Anh thành lập câu lạc bộ nhà nghề bóng đá. Sau đó, các câu lạc bộ bóng đá nhà nghề lần lượt ra đời ở các quốc gia Châu Âu như : Áo, Tây Ban Nha, Italy, Hungari, Tiệp Khắc. Do các nước thi đấu giao lưu với nhau, sự phát triển này bức thiết yêu cầu thành lập một tổ chức bóng đá mang tầm vóc quốc tế.
- Ngày 21/5/1904, tại Paris (thủ đô nước Pháp), các nước Pháp, Thụy Sĩ, Thụy Điển, Bỉ, Tây Ban Nha, Đan Mạch thành lập nên tổ chức bóng đá mang tính quốc tế, gọi là Liên đoàn bóng đá thế giới, viết tắt là FIFA (Federtion of Interntional Football Association).

III. NĂM 1846

- Một trường đại học của nước Anh, nhằm để thích ứng cho việc thi đấu bóng đá đối với các trường đại học của cả nước Anh, đã soạn thảo ra một quy tắc thi đấu đơn giản nhất. Chính vì vậy, người ta gọi luật này là của trường đại học đã nói ở trên.
- Năm 1863, sau hội nghị Luân Đôn, luật thi đấu của trường đại học trên được sửa đổi, cải tiến lại để cho ra đời bộ luật thi đấu bóng đá sớm nhất trên thế giới. Đó chính là một bộ luật thi đấu bóng đá thống nhất của nền bóng đá hiện đại ngày nay.
- Tuy nhiên, sự thay đổi lớn nhất của bộ luật thi đấu bóng đá này là sự sửa đổi quy định về “viết vị” vào năm 1925. Sự thay đổi này làm thay đổi đội hình thi đấu trên sân, thúc đẩy môn bóng đá phát

triển mạnh hơn về phía trước. Sự thay đổi này có thể coi như một bước ngoặt quan trọng, một cuộc cách mạng trong bóng đá .

IV. TỪ NĂM 1990.

- Trong nội dung thi đấu của Hiệp hội Olympic quốc tế có thi đấu bóng đá, trong giai đoạn lịch sử này, chỉ có nước Anh và nước Pháp gửi đội tuyển quốc gia tham gia thi đấu và đội bóng đá Anh quốc giành được chức vô địch Olympic.
- Đến năm 1908, đại hội Olympic lần này có số đội bóng đá của 8 quốc gia tham gia, nhưng chủ yếu vẫn là các đội bóng của các quốc gia Châu Âu.
- Đến năm 1924, bắt đầu từ đây, các đội bóng đá của các nước Nam Mỹ mới bắt đầu tham gia thi đấu bóng đá ở thể vận Olympic. Đội Nam Mỹ lần đầu tiên đoạt chức vô địch môn bóng đá thể vận Olympic là U-ru-oay. Sự kiện này làm thay đổi cục diện ngôi vị độc tôn của các đội bóng đá thuộc các nước Châu Âu.
- Do luật lệ của thể vận Olympic quy định, đối với môn bóng đá, các đội được phép tham gia thi đấu ở thể vận Olympic phải là các đội nghiệp dư mới được chấp nhận. Luật này làm cho một số đội chuyên nghiệp, nhà nghề phải đứng ngoài. Chính vì thế, các quốc gia không thể cử các đội bóng với lực lượng mạnh nhất tham gia thi đấu bóng đá ở các kỳ thể vận Olympic.
- Chúng ta đều biết rằng, thể vận Olympic không phải là đại hội thể thao thể giới dành cho môn bóng đá, mà chủ yếu dành cho các môn điền kinh, các môn hoạt động dưới nước, các môn thể dục ...Nhưng nếu thể vận Olympic vắng bóng môn bóng đá thì kém hấp dẫn, nên cho tới cuối thế kỷ này, môn bóng đá còn là một trong những nội dung thi đấu của thể vận Olympic .
- Khi các nhà lãnh đạo Olympic đưa ra quy định, riêng đối với môn bóng đá các vận động viên chuyên nghiệp không được tham gia thi đấu mà chỉ có vận động viên nghiệp dư mới được tham gia. Do quy định này mà các đội bóng đá tham gia Olympic của các nước kém hẳn đi, trình độ không cao và do đó họ chưa thể hiện trình độ ở đỉnh cao của môn thể thao được nhiều người yêu thích này.
- Để tăng sự hấp dẫn và tăng trình độ thi đấu của các đội bóng đá đã tham gia Olympic, ban lãnh đạo thể vận Olympic lần lượt nói lỏng thành phần thành viên của các đội bóng tham gia Olympic. Ban đầu cho mỗi đội bóng được một cầu thủ trên 23 tuổi, sau đó dần dần cho mỗi đội bóng có một cầu thủ nhà nghề, rồi tới giải gần đây nhất.Olympic Atlanta 1995 ở Mỹ, cho mỗi đội bóng được 3 cầu thủ nhà nghề.
- Và đội đầu tiên đoạt chức vô địch theo quy định mới này là đội châu lục đen Châu Phi, đó là đội Nigeria sau khi loại đội Braxin và Argentina của Nam Mỹ.
- Năm 1928, hội nghị của Liên đoàn bóng đá thế giới(FIFA) đã họp ở thủ đô Hà Lan Amsterdam và quyết định của 4 năm một lần, tổ chức giải bóng đá vô địch thế giới, sau này gọi là giải tranh cúp bóng đá thế giới. Đồng thời cũng quy định luôn là thời gian tổ chức cũng đồng thời với tổ chức thể vận Olympic. Và quy định năm 1930, giải vô địch bóng đá thế giới lần đầu tiên sẽ được tổ chức. Ngoài ra, hội nghị của Liên đoàn bóng đá thế giới họp ở Ba-xê-lo-na, một thành phố

của Tây Ban Nha, tiếp nhận đơn thỉnh cầu xin giải đăng cai giải vô địch bóng đá thế giới lần này. Liên đoàn bóng đá thế giới đã chấp nhận cho U-ra-oay là nước chủ nhà tổ chức giải vô địch thế giới vào năm 1930, với lý do vì U-ra-oay là quốc gia hai lần liên tiếp vô địch bóng đá Olympic. Như vậy, năm 1930 thủ đô nước U-ra-oay được vinh dự là nơi đăng cai giải vô địch bóng đá lần đầu tiên của hành tinh.

– Từ năm 1930, giải vô địch thế giới lần thứ nhất được tổ chức ở một nước Nam Mỹ là U-ra-oay. Đến năm 1994, là năm gần đây nhất, giải bóng đá vô địch thế giới lần thứ 15 được tổ chức ở Bắc Mỹ - Hiệp chủng quốc Hoa Kỳ, và chỉ còn hơn một năm nữa thôi, năm 1998, giải vô địch thế giới lần thứ 16 sẽ được tổ chức tại nước Pháp, là nơi ra đời của Liên đoàn bóng đá thế giới (FIFA), một tổ chức thể thao khổng lồ nhất hành tinh này.

– Sở dĩ có ngắt quãng trong các giải vô địch thế giới là do thế chiến thứ hai, đứt quãng hết 3 lần giải, tức 12 năm. Mãi tới năm 1950, mới khôi phục lại và giải lần thứ 4 mới được tiến hành.

– Năm 1928, sau khi quyết định tổ chức các giải vô địch thế giới, đồng thời cũng quyết định làm cúp luân lưu thưởng cho đội vô địch, gọi là cúp nữ thần vàng. Ngoài ra còn quy định nếu quốc gia nào 3 lần giành được cúp (3 lần đoạt giải vô địch thế giới thì được quyền giữ vĩnh viễn cúp nữ thần vàng. May mắn thay, năm 1980, giải vô địch thế giới lần thứ 9 tổ chức tại thủ đô Mê-hi-cô của nước Mê-hi-cô, đội bóng Braxin đoạt chức vô địch lần thứ 3 và cúp nữ thần vàng vĩnh viễn ở đất nước mê bóng đá nhất Nam Mỹ, nhất hành tinh này. Các nước đã 3 lần đoạt chức vô địch gồm có : cộng hoà liên bang Đức, Italy. Năm 1994, giải vô địch thế giới tổ chức ở Mỹ, đội tuyển Braxin là nước duy nhất 4 lần vô địch thế giới, chưa có nước nào 4 lần cả, chỉ có hai nước vô địch 3 lần như đã nêu ở trên, là Cộng hoà liên bang Đức, Italy. Có hai nước 2 lần vô địch thế giới là U-r-oay và Argentina, và có 1 nước 1 lần vô địch là nước Anh

– Hiện nay, sự phân chia các đội tham gia vòng chung kết bóng đá thế giới như sau : số các đội bóng ở các khu vực được FIFA cho phép gồm : châu Âu , Trung Bắc Mỹ, Nam Mỹ, châu Á , châu Đại Dương, châu Phi. Mỗi lần tiến hành thi đấu rồi chung kết tuyển chọn. Tuyển chọn cho các đội châu Á tính tới 12/1996 thì các cường quốc bóng đá của Châu Á là Nhật Bản và Hàn Quốc đều bị loại khỏi cúp Châu Á. Các nước Đông Âu thất sủng, còn các nước Tây Á, tức các nước vùng vịnh thì lại lên ngôi như : Arab, Saudit, Iran...

– Theo quy định, vòng chung kết giải vô địch thế giới cho phép đội đương kim vô địch và đội đăng cai giải không phải tham gia vòng loại mà đi thẳng vào vòng chung kết luôn. Cụ thể, như giải vô địch thế giới lần thứ 16 năm 1998 tại Pháp, đội Pháp là đội chủ nhà và đội Cộng hoà liên bang Đức đương kim vô địch giải lần thứ 15 tại Mỹ năm 1994.

– Cả hai đội này không phải tham gia thi đấu vòng loại mà vào thẳng vòng chung kết. Cũng tương tự giải bóng đá thế giới lần thứ 17 của năm 2002 được tổ chức ở Nhật và Hàn Quốc, thì hai đội Nhật và Hàn Quốc cùng đội vô địch giải lần thứ 16 tới sẽ vào thẳng vòng chung kết.

V. NĂM 1875.

– Việc sản sinh ra luật việt vị, trong thời điểm lịch sử này có tác dụng cực kỳ lớn. Đây là lần sửa đổi luật việt vị đã ra đời ngày 3 tháng 6 năm 1925. Mục sửa đổi đó là : “ Trong thi đấu hạn chế số

cầu thủ của đối phương xuống gần đường biên ngay so với đội nhà”. Như vậy, hạn chế không cho cầu thủ tấn công hoạt động gần đường biên ngang của đối phương. Nếu anh hoạt động ngang hoặc dưới cầu thủ phòng vệ cuối cùng so với đường biên ngang, bị coi vi phạm luật việt vị. Luật việt vị ra đời đối với sự phát triển của môn bóng đá có tác dụng cực kỳ to lớn.

– Năm 1930, một người Anh tên Hoppman dựa trên tinh thần mới của luật việt vị sáng tạo ra đội hình chiến thuật thi đấu “WM”. Đây là một đội hình chiến thuật bố trí cân bằng lực lượng tấn công và phòng thủ, phân công trách nhiệm rõ ràng. Đây là một loại hình chiến thuật tuy mới ra đời nhưng rất hoàn chỉnh và được các đội bóng đá trên thế giới vận dụng một cách nhuần nhuyễn trong thời gian khá dài. Mãi tới 1954, miền Bắc nước ta, các đội bóng vẫn còn sử dụng đội hình chiến thuật này.

– Đội hình chiến thuật WM khai sinh ra hàng hậu vệ có 3 người. Việc vận dụng đội hình chiến thuật này trên thế giới có một lịch sử rất dài, mãi tới năm 1950, người Hungary sáng tạo ra lối chơi 4 tiền đạo, từ đây mới làm lung lay vị trí thống trị của đội hình chiến thuật “WM” vốn được nhiều người sử dụng trên phạm vi thế giới. Sự kiện có ý nghĩa này là cuộc cải cách bóng đá lần thứ nhất do người Hungary thực hiện.

– Năm 1958, giải vô địch thế giới lần thứ 6, người Braxin lại trình bày lối chơi với đội hình chiến thuật 4:2:4, cũng là kết thúc sứ mạng của môn bóng đá lần thứ 2.

– Năm 1974, giải vô địch thế giới lần thứ 10 được tổ chức ở thành phố Munich, Cộng hòa Liên bang Đức, người Hà lan chủ động đưa ra toàn công toàn thủ. Từ đây đã cải tạo đội hình thi đấu và nó có hàm ý rất tốt so với đội hình nguyên khai của nó. Nó làm cho trạng thái cân bằng giữa công và thủ, nó là một tác động cân bằng mang tính tích cực rất cao, lối chơi toàn công toàn thủ đòi hỏi các vận động viên phải có trình độ kỹ - chiến thuật rất cao, phát huy cao tính sáng tạo của các cầu thủ trên sân. Lối chơi toàn công toàn thủ làm cho nền bóng đá xuất hiện một bộ mặt mới. Chính vì lẽ đó, người ta gọi đây là cuộc cách mạng lần thứ 3 của môn bóng đá. Lịch sử giải vô địch thế giới lần thứ 10 năm 1974, các đội bóng tham gia vòng chung kết đều căn cứ vào kỹ - chiến thuật và trình độ của vận động viên mà sử dụng lối chơi và đội hình đều dựa trên cơ sở toàn công toàn thủ

VI. TRƯỚC MẮT

– Ngoài hai giải thi đấu quốc tế có quy mô lớn nhất là giải vô địch thế giới của Liên đoàn bóng đá thế giới FIFA và giải vô địch Olympic do ủy ban Olympic quốc tế tổ chức, các châu lục cũng đều tổ chức các cuộc thi đấu quốc tế mang tính khu vực.

– Ví dụ như châu Á, có giải vô địch châu Á, giải bóng đá thế vận hội Á châu, giải bóng đá thanh niên châu Á và các cuộc thi đấu quốc tế hữu nghị giữa các quốc gia trong châu lục. còn các châu lục khác như châu Âu, châu Mỹ La tinh hay châu Phi thì các giải vô địch và giải cúp đã thành lệ cố định.

VII. TRÀO LƯU BÓNG ĐÁ HIỆN ĐẠI VÀ XU THẾ PHÁT TRIỂN.

1) Nhân tố hình thành các trào lưu bóng đá của thế giới.

– 70 năm về trước của thế kỷ XX này, trên thế giới phân chia thành hai trào lưu : bóng đá châu Âu và bóng đá Nam Mỹ. Theo đà phát triển không ngừng của trình độ và nghệ thuật trong thi đấu, cũng như xu thế tranh đua quyết liệt trong thi đấu, trình độ cao hay thấp đối với các nước thật là khó

phân biệt, đồng thời cũng do xuất hiện một số khác biệt trên phương diện phong cách thi đấu của một số nước, nên nếu lấy hai trào lưu lớn ấy mà phân chia đánh giá, thì e rằng không được xác thực nữa. Do đó, trong những năm gần đây, việc phân chia các trào lưu được ngã về xu hướng chia thành 3 loại : bóng đá châu Âu, bóng đá Nam Mỹ và bóng đá châu Âu – La tinh.

– Hiện nay, người ta cho rằng, quá trình hình thành các trào lưu, các xu thế bóng đá chủ yếu chịu ảnh hưởng rất nhiều nhân tố, nhiều phương diện như tính cách mỗi dân tộc, hoàn cảnh địa lý, phong cách truyền thống môn bóng đá, điều kiện thể lực (sức khỏe) và những bức xúc chủ quan.

– Một đội bóng có thể căn cứ xu thế phát triển của môn bóng đá thông qua công tác huấn luyện làm thay đổi phong cách, kỹ - chiến thuật, nhưng sự thay đổi này nhất thiết cần phải nghiêng cứu đến các nhân tố quyết định đến phong cách và cần phải tôn trọng tính khách quan rất khó thay đổi.

2) Xu thế chủ yếu của sự phát triển nền bóng đá hiện đại.

– Hiện nay, 3 trào lưu lớn nhất của làng bóng đá thế giới đang hướng về phía trước, phát triển một cách cao độ, toàn diện trên ba mặt kỹ năng, thể năng, trí tuệ. Ngày nay, bóng đá đòi hỏi các cầu thủ phải có trình độ kỹ thuật điêu luyện, phải có tố chất thể lực tốt toàn diện và đặc biệt phải có trí thức, phải có trình độ học vấn để phân tích, đánh giá và nhận định đúng mọi diễn biến trên sân thi đấu. Ngày nay, việc nhấn mạnh một cách phiến diện mặt này hay mặt khác trong ba mặt trên đã chấm dứt. Thời đại nhấn mạnh mặt kỹ thuật của bóng đá Nam Mỹ hay nhấn mạnh mặt thể lực của trường phái châu Âu đã kết thúc và lùi về dĩ vãng từ lâu.

CHƯƠNG II

KỸ THUẬT BÓNG ĐÁ

A : KHÁI NIỆM VÀ PHÂN LOẠI KỸ THUẬT BÓNG ĐÁ.

I. KHÁI NIỆM VỀ KỸ THUẬT BÓNG ĐÁ.

– Kỹ thuật bóng đá là tất cả những động tác, mọi hoạt động hợp lý của vận động viên vận dụng trong trận đấu bóng đá. Trong quá trình thi đấu, kỹ thuật bóng đá dần dần hình thành theo thời gian và phát triển để đi đến hoàn thiện.

– Theo đà phát triển không ngừng của môn bóng đá, kỹ thuật bóng đá không những được phong phú thêm về nội dung mà độ khó của động tác cũng ngày càng nâng cao. Vận động viên bóng đá phải nắm bắt đến thuần thục kỹ thuật bóng đá mới có thể xử lý bóng một cách chính xác trong thi đấu. Có như vậy mới đạt được yêu cầu của chiến thuật.

– Kỹ thuật là cơ sở cho việc hoàn thành nhiệm vụ chiến thuật, sự phát triển của chiến thuật sẽ nâng cao sự phát triển của kỹ thuật. Điều này, có nghĩa là trong công tác giảng dạy và huấn luyện phải tăng cường sự nắm vững kỹ thuật bóng đá, đồng thời phải nâng cao nó lên. Vấn đề này có ý nghĩa rất lớn trong việc nâng cao trình độ bóng đá nước nhà nhằm hội nhập trào lưu bóng đá của các nước trong khu vực và thế giới.

II. PHÂN LOẠI KỸ THUẬT BÓNG ĐÁ.

– Bóng đá là môn thể thao mà kỹ thuật động tác tương đối phức tạp, nếu quan sát trận đấu bóng đá, nhìn sự phân công các cầu thủ trên sân và đặc điểm kỹ thuật của họ từ hàng hậu vệ đến tiền đạo, động tác kỹ thuật đa phần của vận động viên là dùng chân để hoàn thành, chỉ riêng thủ môn thì đại bộ phận kỹ thuật động tác của anh ta lại hoàn thành bằng đôi tay. Do đó, kỹ thuật bóng đá có thể chia làm hai loại lớn, đó là :

➤ Kỹ thuật cầu cá vận động viên tấn công và phòng thủ

➤ Kỹ thuật thủ môn.

– Nhưng bất luận vận động viên chơi ở vị trí tiền đạo hay vị trí phòng thủ hoặc thủ môn, trong thi đấu không chỉ cần phải hoàn thành sự kết hợp kỹ thuật động tác với quả bóng mà còn phải tiến hành nhiều động tác, nhiều hành động khác nữa. Do đó, kỹ thuật bóng đá lại phân làm hai loại : kỹ thuật có bóng đá và kỹ thuật không bóng.

III. YẾU LĨNH CỦA ĐỘNG TÁC BÓNG ĐÁ VÀ ĐẶC ĐIỂM CỦA BÓNG ĐÁ.

– Phương pháp bóng đá thì có rất nhiều, nhưng tựu trung các loại chính sau đây : đá bóng bằng lòng bàn chân, đá bóng bằng mu trong bàn chân, đá bóng bằng mu ngoài bàn chân, đá bóng bằng mu giữa bàn chân ngoài ra còn có đá bóng bằng mũi chân, đá bóng bằng gót chân.

a) Đá bóng bằng lòng bàn chân.

– Kỹ thuật đá bóng bằng lòng bàn chân hay còn gọi là đá bóng bằng cung bàn chân. Loại đá bóng này, vận động viên dùng phần bên trong của bàn chân (đó là bề mặt được hình thành bởi cổ chân và các đốt xương ngón chân) để đá bóng đi – lối đá bóng này từ chuyên môn trong bóng đá gọi là kỹ thuật bóng đá bằng lòng bàn chân.

– Đặc điểm của kỹ thuật động tác này là diện tiếp xúc giữa chân và bóng tương đối lớn, đá bóng đi thẳng và chính xác, động tác dễ học và dễ học và dễ sử dụng. Nhưng khi đá bóng, lúc chân đá bóng đánh ra trước tới một mức độ hợp lý nhất định thì đầu gối phải xoay ra phía ngoài cơ thể, làm cho đánh chân đá bóng (chủ yếu là đùi và cẳng chân) bị hạn chế. Do đó bóng đá đi không căng và không xa. Tuy nhiên, do góc độ đánh chân lạng bé nên rất dễ đá bóng

b) Đá bóng nằm tại chỗ bằng lòng bàn chân.

– Chạy đà thẳng từ chậm đến nhanh, bước cuối cùng trước khi đặt chân trụ hơi rộng ra một tí (thường rộng bằng vai), chân trụ đặt bên cạnh quả bóng, cách quả bóng 15cm, mũi chân đặt trên vạch kéo dài của mép trước quả bóng, mũi chân hướng về phía bóng sẽ đi. Đầu gối của chân trụ hơi hạ thấp xuống, đồng thời với việc đặt chân trụ, chân đá bóng cũng đánh về trước, do đùi kéo căng chân (lấy khớp hông làm trục) đánh từ sau ra trước, trong quá trình vung chân, đùi bẻ ra ngoài khi đầu gối của chân đá bóng vung đến gần phần giữa phía trên của quả bóng thì cẳng chân dùng lực bộc đánh về phía trước, trước khi tiếp xúc bóng , bàn chân đánh đi làm cho lòng bàn chân hình thành một tiết diện (bàn chân song song mặt đất), đánh về hướng bóng bay đi. Gan bàn chân nằm trên mặt phẳng của mặt đất, mũi chân hơi cong lên, cổ chân phải lên gân cứng cố định. Sau khi tiếp xúc bóng (đá bóng), thân người theo đà quán tính di động về trước, khớp hông đẩy về phía trước.

– Do phương pháp đánh chân của chân đá bóng không giống nhau nên hiệu quả thu được cũng không giống nhau. Cách vung chân bằng cách bộc phát đùi kéo căng chân và sau khi tiếp xúc bóng

thì di chuyển tiếp về phía trước. Loại phương pháp này thời gian tiếp xúc bóng dài, cự ly của vung chân lớn, nên bóng bay đi nhanh. Ngược lại, nếu bóng chỉ bay đi hoàn toàn sự vung của cẳng chân, dùng lực bộc phát đá vào bóng rồi dừng lại không đá tiếp ra trước thì thời gian tiếp xúc bóng ngắn nên lực tác dụng tương đối bé và bóng đi không mạnh.

– Kỹ thuật đá bóng bằng lòng bàn chân thường được sử dụng đá bóng chết, đá các loại bóng lăn sệt và vỏ lúc đá bóng trên không rơi xuống.

c) Dùng lòng bàn chân đá bóng trên không .

– Trước tiên, phán đoán tốc độ bóng bay, trực bóng bay rồi dự định chọn vị trí thích hợp. Nhấc cao đùi đá bóng hơi bẻ ra ngoài, cẳng chân công nghiệp lên và đưa ra sau, lợi dụng trục hoạt động ra sau của cẳng chân mà đánh ra phía trước, chân đánh ra trước đón bóng rơi xuống điểm thích hợp, dùng lòng bàn chân đá vào phần giữa quả bóng.

d) Đá bóng bằng mu giữa bàn chân .

– Đá bóng bằng mu giữa bàn chân do đặc điểm về giải phẫu nên góc độ đánh chân lớn, cũng có thể đạt được tốc độ vung chân tương đối lớn. Mặt khác, đá bóng bằng mu giữa bàn chân, diện tiếp xúc giữa chân và bóng khá lớn, do đó, độ chuẩn xác cũng khá cao.

– Nhưng do một số điều kiện nêu trên cũng ảnh hưởng đến trái bóng, như tính chất và hướng đá bóng ít khi thay đổi. Nên trong khi thi đấu, kỹ thuật đá bóng bằng mu giữa bàn chân thường được sử dụng đá bóng chết, đá bóng lăn sệt, bóng trên không, bóng vừa nảy vừa ngã người đá móc cầu. Thường đá loại bóng này không xoáy và bay theo đường thẳng, nhưng cũng có khi sử dụng đá bóng xoáy ngược ra sau thì chân phải thay đổi, như co chân lại. Nếu muốn xoáy về sau thì khi chân đánh về trước, đùi co lại đánh lên phía trên, cẳng chân tiếp xúc bóng hơi đánh lên làm cho sự ma sát giữa chân và bóng gây ra sự xoáy.

– Cho dù đá bóng đi thẳng, trong mọi tình huống đều lưu ý trong khoảnh khắc chân tiếp xúc bóng phải đúng mu giữa bàn chân, đá đúng vào tâm sau của quả bóng, khiến hướng vung chân trước khi tiếp xúc bóng phải nằm trên hướng bóng bay đi. Có như vậy mới đảm bảo độ chính xác của hướng bóng đá bay đi.

✳ Đá bóng chết bằng mu giữa bàn chân .

– Chạy đà theo đường thẳng từ chậm đến nhanh, bước cuối cùng hơi rộng bằng vai, chân trụ đặt nhanh theo đà chạy, đặt cách một bên bóng từ 10- 12cm (độ dài khoảng bằng một bàn chân), mũi chân nằm trên đường kéo dài của mép trước quả bóng và hướng về phía đá bóng đi, đầu gối hơi khuỵu thấp, chân đá bóng trong quá trình chạy giơ ra sau, cẳng chân co lại. Đồng thời, với việc đặt chân trụ, lấy khớp hông làm trục, đùi kéo cẳng chân từ phía sau đánh về trước. Khi đầu gối đánh ra phía trước trên trước bóng, cẳng chân đá mạnh, chân hơi thấp xuống làm cho mu bàn chân đá và tâm sau của quả bóng. Đá bóng xong, theo quán tính thân người lao theo đà quán tính về phía trước .

e) Đá bóng bằng mu trong bàn chân .

– Đá bóng bằng mu trong bàn chân là kỹ thuật dùng phần bên trong bàn chân để tiếp xúc bóng. Kết quả của động tác đá bóng bằng mu trong này cũng giống như kỹ thuật đá bóng bằng lòng bàn chân và kỹ thuật đá bóng bằng mu giữa bàn chân. Tuy nhiên, cũng khác biệt một số chi tiết nhỏ.